

Srdačan pozdrav!

Srdačan pozdrav!

Za novinske i druge izdavače radim četrdesetak godina i za to sam se vrijeme načitao i kojekakvih inačica jezičnih priručnika, dakle nedovršenih, nepotpunih, nedorečenih. Kad je neki takav bio objavljen, nama lektorima i redaktorima unaprijed je bilo jasno da ćemo u njemu naći manje-više sve, samo ne ono zbog čega smo vapili za njime.

Želim da u vašem i našem Hrvatskom pravopisu toga bude što manje ili uopće ne bude. Ali pritom i žalim što se u vaš rad, javno, barem kao suradnici savjetnici, nisu uključili svi koji u hrvatskom pravopisanju nešto znače, dakle i znaju. To, dakako, ne vrijedi za narikače koje ne mogu shvatiti da je narodu dosta puzećih pravopisa i da norma ne može biti ono što se ne da normirati, što se izruguje, za što malotko mari ili nitko ne hajje.

Ipak, mislim da bi vam u vašem nezahvalnom poslu možda bili korisniji oni koji se jezičnim nedoumicama desetljećima izravno bakću. (Usput: u Babićevim se pravopisima, kao i u Rječniku JLZ, sada samo bahće.) Nije slučajno o nužnosti izdavanja „konačnoga“ hrvatskog pravopisa najsmislenije, u „Pola ure kulture“, nedavno progovorio novinar, pisac i izdavač Josip Pavičić!

Da nisam u velikoj vremenskoj stisci i strci, niz mojih pokuda i prijedloga za poboljšanje vaše Inačice (zašto nije objavljeno kazalo?!) bio bi kudikamo dulji. Zbog toga ću ih, da ipak umirim svoju hrvatskim jezikom izmučenu dušu, u posljednji čas navesti samo petnaestak. Napreskokce, površno, ali ne i nepromišljeno.

- Bonsai, Dubai (i G. Galilei, J. Murai...) - u tim se riječima i redovito čita kao j i zato je u sklonidbi nepotrebno njegovo udvajanje? Glazba J. Muraija (Murajja)? Sadnja bonsaija (bonsajja)? Ili ipak: Muraia, bonsaia...? I

- Rode li se nekomu blizanke i nazove ih Tia i Tea, trebat će mu za njih i dva pravopisna pravila - jedno za Tiju, drugo za Teu!? Bit će veselo!

Samo ova dva primjera potiču na razmišljanje o mogućim, pa i nužnim drukčijim rješenjima za pisanje glasa j između samoglasnika.

- Šaka je u oko prijedlog da se osječko sveučilište piše tako, malim slovima (umjesto predugačkoga naziva Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku), a Šaka sa Srednjaka, dakako, nije.

- Antanta je bila i Velika, a zašto se u Inačici Mala antanta tako piše, iako ju rječnici i leksikoni drukčije bilježe?

- Samostan male braće (Inačica) ili Samostan Male braće (Isusove male braće)?

- Brlić-Mažuranićkin (Inačica), dakle i Škare-Ožboltičin?

- Bog, Otac, Spasitelj - gdje su zamjenice Ga, Mu...? Jesam li pogriješio kad sam još 2001. u „Vjesniku“ objavio članak s naslovom „Hvala ti, Bože, što se od pravopisnoga ludila ne umire!“? (Pritom sam napisao i kako bi „trebalo ... hitno natjerati 2-3 nezakrvljena hrvatska jezikoslovca da za 2-3 mjeseca napišu i objave poštena, pametna i nedvosmislena 'Pravopisna pravila hrvatskoga jezika'“!)

Za podosta bi se primjera moglo reći - ubibože!

- Nisam više kao od prije deset godina?!

- Parkirali smo preko puta hotela Esplanade. Parkirališta ondje nema, a ni puta! Da ih ima, pristajao bi prijedlog prekoputa, koji znači nasuprot, sučelice nečemu ili nekome..., a ne s lijeve ili desne strane ili straga.

- Dr. ek. Lijepe li kratice! Makar nekim našim današnjim razvikanim ekonomistima i pristaje.

- Zašto nisu „prevedene“ barem pokrate UV, PVC?

- Je li JMBG jedinstveni matični broj građana ili građanina?

Inače, navođenje nekih pokrata Inačici baš i ne služi na čast!

- „Nismo brali jabuke, koje su bile zelene.“ Pokušavao sam razumjeti ovu rečenicu, ali nisam uspio, zato što je primjer besmislen (a vi ga navodite na još jednoj, 39. stranici: „Jabuke, koje su bile zelene, nismo brali“). O smislenosti još nekih primjera valja razmisliti.

I za kraj - naj. Htjeli-ne htjeli, nametnulo se jeziku. Uistinu želim da vaša inačica postane naj pravopis. (Ili možda najpravopis? Ili naj Hrvatski pravopis? Ili najhrvatski pravopis?)

Poštovani ravnatelju, molio bih Vas... (36. str.), tj. molim Vas da mi ne zamjerite ako sam možda nečim pretjerao, a i zbog toga što Vam moram reći da opisi pravila i uputa na više mjesta u Inačici zaslužuju pismeniji stil. To mi moje lektorsko-redaktorsko-novinarsko iskustvo nepogrešivo kazuje.

Od srca želim da Institutov ho-ruk pothvat ispadne tip-top. Nipošto šuć-muć!

Slavko Peršić, Zagreb (slapvt@gmail.c om)